

**СЪЮЗ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО
КАЧЕСТВОТО В БЪЛГАРИЯ /ССКБ/
UNION OF QUALITY EXPERTS IN BULGARIA**

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ
РИЛСКИ" – БЛАГОЕВГРАД
SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI" –
BLAGOEVGRAD**

**ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – Ст. Загора
Ф-Т "ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ" – Ямбол
FTT – YAMBOL OF TRAKIA UNIVERSITY**

ФЕДЕРАЦИЯ НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ

22 и 23 юни 2017 г.

**XXVI МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
ЗА МЛАДИ УЧЕНИ ' 2017**

СБОРНИК НАУЧНИ ТРУДОВЕ

COLLECTION SCIENTIFIC WORKS

**XXVI INTERNATIONAL
CONFERENCE FOR YOUNG SCIENTISTS ' 2017**

22 ÷ 23 June 2017

Това издание е финансирано от

Съюз на специалистите по качеството в България
Union of Quality Experts in Bulgaria

ISSN 1314-4669

Предпечатна подготовка: инж. А. Кръстева

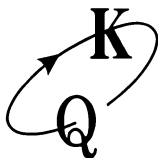
Typesetting: eng. A. Krasteva

Издателство: АВАНГАРД ПРИМА

Българска, първо издание

Тираж / Drawing 200

София, 2017

22 ÷ 23 юни 2017 г.

***XXVI МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ***

ЗА МЛАДИ УЧЕНИ ' 2017

СБОРНИК

НАУЧНИ ТРУДОВЕ

.....

SCIENTIFIC WORKS

COLLECTION

XXVI INTERNATIONAL CONFERENCE

FOR YOUNG SCIENTISTS ' 2017

22 ÷ 23 June 2017

В Сборника са включени трудове, които са резултати от изследвания на млади учени и са докладвани на 22 и 23 юни 2017 г. пред XXVI „МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА МЛАДИ УЧЕНИ ' 2017”

This selection publishes includes works that are the results of research of young scientists and have been reported 22 ÷ 23 June 2017 of XXVI INTERNATIONAL CONFERENCE FOR YOUNG SCIENTISTS ' 2017

Редколегия / Editorial board:

проф. д.т.н. Георги Тасев / Prof. Dr. Georgi Tasev

доц. д-р Снежина Андонова / Assoc. Prof. Dr. Snegina Andonova

проф. д-р инж. Красимира Георгиева / Prof. Dr. Krasimira Georgieva

проф. д-р Красимира Добрева / Prof. Dr. Krasimira Dobрева

доц. д-р Станислава Ковачева / Assoc. Prof. Dr. Stanislava Kovacheva

проф. д-р Пламен Кангалов / Prof. Dr. Plamen Kangalov

доц. д-р Нели Георгиева / Assoc. Prof. Dr. Neli Georgieva

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
1. ПОЛИТИКА НА ПОДБОР И ПРОГРАМА НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ Георги Тасев, Снежина Андонова, Красимира Георгиева	7
2. TEACHING INFORMATION TECHNOLOGIES TO STUDENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITY Александрос Чатзоглу, Милен Замфиров	14
3. ОЦЕНКА НА ПОТЕНЦИАЛНИЯ БВП НА БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ ТРЕНДОВЕ И ФИЛТРИ Александър Александров	17
4. ПРИЛОЖЕНИЕ НА МАТЕМАТИЧЕСКОТО МОДЕЛИРАНЕ В ЕКОЛОГИЯТА Анелия Урумова, Михаил Колев	25
5. ВЛИЯНИЕТО НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОЧАКВАНИЯ ВЪРХУ ПАЗАРНАТА ДИНАМИКА: ПО ПРИМЕРА НА КАПИТАЛОВИТЕ ПАЗАРИ ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА Ани Стойцова-Стойкова	29
6. БЕЗУСЛОВНИЯТ БАЗОВ ДОХОД - ПЪТ КЪМ ЕДИН ПО-СПРАВЕДЛИВ СВЯТ ИЛИ ПОРЕДНАТА ЗАДЪНЕНА УЛИЦА? Асен Балабанов	38
7. ДИАГНОСТИЦИРАНЕ УМЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА РЕШАВАНЕ НА МАТЕМАТИЧЕСКИ ПРОБЛЕМНИ СИТУАЦИИ В ТРЕТИ КЛАС Валентина Чилева	45
8. МЕТОДОЛОГИЧНИ ТЕХНИКИ И ПОХВАТИ ЗА ПРЕДОХРАНЯВАНЕ НА АГРЕСИЯТА ПРИ ДЕЦАТА ОТ НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ Весела Божкова	53
9. ЛИДЕРСТВОТО И РЪКОВОДСТВОТО В ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ: ЕМПИРСКИ - ТЕОРЕТИЧЕН АНАЛИЗ Владимир Митре	59
10. ИЗБОР НА ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННОТО ИЗСЛЕДВАНЕ Георги Асенов, Васка Сандева, Катерина Деспот	66
11. МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА КРОЕНЕ Георги Панов, Марина Николова, Елена Благова, Благойка Пълева	72
12. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СПРАВКА ЗА ПРИНОСИТЕ В ДИСЕРТАЦИОННО ИЗСЛЕДВАНЕ Георги Тасев, Красимира Георгиева, Михо Михов, Минко Николов	75
13. ВЪПРОСИ НА ДОКТОРАНТИ Георги Тасев, Михо Михов, Красимира Георгиева, Минко Николов	81
14. ЛИБЕРАЛНО-КОМУНИТАРНИЯТ ДЕБАТ КАТО АСПЕКТ ОТ МУЛТИКУЛТУРАЛИСТКАТА ПРОБЛЕМАТИКА Гергана Найденова	87
15. БИЗНЕСЪТ И ОБРАЗОВАНИЕТО – УТОПИЯ ИЛИ РЕАЛНОСТ Гергина Шипочка	93
16. ТЕХНОЛОГИЧНИ ОСОБЕНОСТИ ПРИ ВЛАГОТОПЛИННА ОБРАБОТКА НА ЛЕНЕНИ ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИАЛИ Гинка Якетова, Снежина Андонова	102
17. САМОВОЛНИЯТ ОТКАЗ – ОСНОВАНИЕ ЗА СНЕМАНЕ НА	

ПОЛИЦЕЙСКА РЕГИСТРАЦИЯ ПО ЗМВР	
	Деница Урумова 107
18. ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ИНВЕСТИЦИОННИЯ КЛИМАТ В БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ ПРОАКТИВНА ПРАВИТЕЛСТВЕНА КОМУНИКАЦИЯ. УТОПИЯ ИЛИ НЕИЗПОЛЗВАНА НИША? Анализ на примера на германските преки инвестиции в България	Димитър Станишев 114
19. СОЦИАЛНАТА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ПЕРСОНАЛА – ВЪЗМОЖНОСТИ И ДОБРИ ПРАКТИКИ	Евелина Ризова 124
20. БЛАГОЕВГРАД В НАДПРЕВАРАТА ЗА „ЕВРОПЕЙСКА СТОЛИЦА НА КУЛТУРАТА ’ 2019 Г.” - ПОЗИТИВИТЕ ОТ ЕДНА ЗАГУБА	Елена Арnaudова 134
21. КОРПУСНИЯТ ЛИНГВИСТИЧЕН АНАЛИЗ ЗА ЦЕЛИТЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИЯ ЧУЖД ЕЗИК	Елена Кондева 143
22. SCHOOL ENVIRONMENT FOR STUDENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITY	Елени Парасху 153
23. КОМПЮТЪРНИЯТ ПРЕВОД ОТ НАЧАЛОТО ДО НАШИ ДНИ (ТЕОРЕТИЧЕН ПРЕГЛЕД)	Елица Кирилова 158
24. ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА РАБОТНИКА ПРИ ТРУДОВА ЗЛОПОЛУКА СТАНАЛА В СТРАНА ЧЛЕНКА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ	Живко Бойчев 164
25. ВЪРХУ ЕДИН МАТЕМАТИЧЕСКИ МОДЕЛ НА АВТОИМУННИ ЗАБОЛЯВАНИЯ	Ивета Николова, Михаил Колев 173
26. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ГЛАЦИАЛНИЯТ РЕЛЕФ В РИЛА И ПИРИН ПЛАНИНА НА БАЗАТА НА САТЕЛИТНИ ИЗОБРАЖЕНИЯ И КАРТИ	Илия Митков, Емил Гачев 177
27. СИЛИТЕ НА АГЛОМЕРАЦИЯ И НА ДИСПЕРСИЯ КАТО ФАКТОРИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ РАЗЛИЧИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	Калина Дурова 185
28. СТРУКТУРА И ЕЛЕМЕНТИ НА НАУЧНА СТАТИЯ	Красимира Георгиева, Георги Асенов 193
29. ПРОБЛЕМИ НА ВОКАЛНАТА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ В МЮЗИКЪЛА “PARKWÄCHTER KÖNNEN NICHT ZAUBERN” ОТ КОМПОЗИТОРА ФИЛИП ПАВЛОВ	Красимита Цуцуманова 200
32. ВЛИЯНИЕ НА ИЗСУШЕНО ПШЕНИЧНО СПИРТОВАРНО ЗЪРНО С РАЗТВОРИМ ОСТАТЪК (DDGS_w) ВЪРХУ ДИНАМИКАТА НА РАСТЕЖ ПРИ ЗАЙЦИ ЗА УГОЯВАНЕ	Марин Р. Йосифов 206
33. ВЛИЯНИЕ НА РАПИЧЕН ШРОТ (RSM) ВЪРХУ НЯКОИ СЕРУМНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПРИ ЗАЙЦИ	Марин Р. Йосифов 211

34. ПРОУЧВАНИЯ ВЪРХУ АКТИВНОСТТА НА НЯКОИ БИОЛОГИЧНО АКТИВНИ ВЕЩЕСТВА (БАВ) КАТО МОДУЛАТОРИ НА КОНСУМАЦИЯТА И ПРОДУКТИВНОСТТА ПРИ ЗАЙЦИ
Марин Р. Йосифов 215
35. СРАВНИТЕЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЗЛИЧНИ ПАРТИДИ РАПИЧЕН ШРОТ (RSM)
Марин Р. Йосифов 220
36. ФОРМИРАНЕ НА КОМУНИКАТИВНИТЕ УМЕНИЯ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ
Мария Младенова 225
37. ДЕТЕРМИНАНТИ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СУВЕРЕННИ СУАПОВЕ ЗА ДЪЛГОВО НЕИЗПЪЛНЕНИЕ
Мария Паскалева 234
38. МОНОЛОГИЧНОСТ И ДИАЛОГИЧНОСТ В БЪЛГАРСКАТА КАНДИДАТ-ПРЕЗИДЕНТСКА РЕТОРИКА (КАНДИДАТ-ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ 2016 г.)
Марияна Кузманска 243
39. КРИЗАТА НА ЕВРОПА ИЛИ ИМА ЛИ СВЕТЛИНА В ТУНЕЛА СПОРЕД ФИЛОСОФИЯТА НА ОРТЕГА-И-ГАСЕТ
Миглена Маринова 250
40. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА УВОДА НА ДИСЕРТАЦИЯТА
Минко Николов, Красимира Георгиева, Михо Михов, Георги Асенов 258
30. НАУЧНА НОВОСТ В РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИ КОМПЛЕКСНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
Михо Михов, Георги Тасев 264
31. ГРЕШКИ, КОИТО СЕ ДОПУСКАТ ОТ ДОКТОРАНТИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ
Михо Михов, Георги Тасев 268
41. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ТЕОРИЯТА И ПРАКТИКАТА
Михо Михов, Красимира Георгиева, Минко Николов, Катерина Деспот, Васка Сандева 273
42. ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПОДГОТВКАТА И ОФОРМЯНЕТО НА ДОКЛАД ЗА НАУЧЕН ФОРУМ
Михо Михов, Х. Иксов 276
43. ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПАРАМЕТЪР НА ЗАЯВКИТЕ ЗА ОБМЕННИТЕ ЕЛЕМЕНТИ НА ТРАКТОРИТЕ
Невена Иванова, Светозар Маджов 280
44. ИЗСЛЕДВАНЕ НА РАВНИЩЕТО НА НАДЕЖДНОСТ НАТРАКТОР ТК80
Невена Иванова, Светозар Маджов 284
45. ОПТИЧЕСКИТЕ ИЛЮЗИИ В ОБЛЕКЛОТО
Огнян Георгиев, Илиан Кирилов 289
46. ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА РАЗЛИЧНИТЕ ВИДОВЕ МРЕЖОВИ ТРАФИК С ЦЕЛ ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБСЛУЖВАНЕ
Павел Джунев 296
47. КОНТРОЛ НА ТРУДОВИТЕ РЕСУРСИ, ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ И ФИНАНСИТЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ ОХРАНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ В Р. БЪЛГАРИЯ
Петър Арабаджийски 300

48. ОПТИМИЗАЦИЯ НА СТРУКТУРАТА НА ЦСМП – СОФИЯ СПОРЕД
ПОКРИТИЕТО ПО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ РАЙОНИ
Петя Стоянова 316
49. ИГРАТА В СЕМЕЙСТВОТО КАТО СРЕДСТВО ЗА ПОДПОМАГАНЕ
ПРОЦЕСА НА СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО СЪС
СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ
Райна Стойчева 325
50. МОРФОТЕКТОНСКИ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ЗЕМЕТРЪСНАТА
ОПАСНОСТ В РОДОПИТЕ
Росен Илиев 333
51. СИНЕРГЕТИЧНИЯТ ПОДХОД КАТО ПРЕДПОСТАВКА ЗА
КЛАСИФИКАЦИЯТА НА ПРИРОДНИТЕ РИСКОВИ ПРОЦЕСИ
Росен Илиев 341
52. РАЗРАБОТВАНЕ НА КЛАСИФИКАЦИЯ НА СРЕДСТВАТА ЗА
КОМПЛЕКСНА МЕХАНИЗАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ В ГОРСКОТО
СТОПАНСТВО
Светозар Маджов, Невена Иванова 348
53. КЛАСИФИКАЦИЯ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ТРАКТОРИ В
ГОРСКОТО СТОПАНСТВО
Светозар Маджов, Невена Иванова 354
54. СРАВНЕНИЕ НА ДВЕ МЕТОДИКИ ЗА ОБРАБОТВАНЕ НА
ТРИГЕРНИ ТОЧКИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ЦЕРВИКОАРТРОЗА
Тамара Страторска 359
55. МОДАТА НА СУБКУЛТУРИТЕ ОТ 50-ТЕ ДО 70-ТЕ ГОДИНИ НА XX ВЕК
Татяна Христова 366
56. СРАВНЕНИЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ДВА МЕТОДА ЗА
НАМАЛЯВАНЕ НА МУСКУЛЕН ХИПЕРТОНУС
Тоше Крстев, Тамара Страторска, Ленче Николовска 374
57. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНОВАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ШЕВНАТА
ИНДУСТРИЯ
Умме Капанък, Магдалена Димова 378
58. ПИСАНЕ НА НАУЧНА РАБОТА НА АНГЛИЙСКИ И РУСКИ ЕЗИК
Цветинка Цакова, Яна Димитрова, Георги Тасев 383
59. КЪДЕ СЕ ЖИВЕЕ? СЕЛИЩНА СИСТЕМА НА ТРАКИТЕ В
РОДОПИТЕ ОТ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА II И ПЪРВАТА
ПОЛОВИНА НА I ХИЛЯДОЛЕТИЕ ПР.ХР.
Яна Димитрова 392

*Материалите са отпечатани без редакторска намеса и авторите
носят отговорност за съдържанието на докладите си.*

ИЗБОР НА ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Г. Асенов, В. Сандева, К. Деспот

Изборът на тема за дисертационно изследване е отговорен етап за докторанта. Не удачно избраната тема може да създаде нежелани проблеми в процеса на подготовка и защита на дисертацията.

Актуалност на темата в научен аспект означава, че:

- ♦ задачите на фундаменталните науки изискват да се разработи нова тема за обясняване на нови факти;
- ♦ уточняване, развитие и разрешаване на проблема в дисертацията е възможно и остро необходимо в съвременните условия;
- ♦ теоретическите положения на дисертацията позволяват да се разрешат съществени разногласия в разбирането на процесите и явленията;
- ♦ хипотезите и закономерностите, издигнати в дисертационното изследване, позволяват да се обобщят известните по-рано и получените от докторанта емпирични данни, предсказват протичането на явленията или процесите.

Актуалността на темата в приложен аспект означава, че:

- ♦ задачите на приложното изследване трябва да разработят въпросите по дадената тема;
- ♦ съществува неотложна потребност от решаване на задачите на дисертационното изследване за нуждите на обществото, практиката и производството;
- ♦ дисертацията по дадената тема съществено ще повиши качеството на разработките на творческите и научните колективи в определен отрасъл на знанието;
- ♦ новите знания, получени в дисертационната работа, способстват за повишаване на квалификацията на кадрите или могат да бъдат включени в учебните програми за обучение на студентите.

Темата определя съдържанието на дисертацията и възплъщава в концентриран вид главните атрибути на дисертацията – актуалност, новост и научни ценности.

ТЕМА = ПРЕДМЕТА НА ИЗСЛЕДВАНЕ (*неговата роля, функция, място и т.н.*) **в ОБЕКТА НА ИЗСЛЕДВАНЕ.**

Пример:»Разкриване на мотива на противоречиво предчувствие като средство за създаване на образа на главния герои в романа «Идиот» на Ф.М.Достоевски

Препоръки към докторантите:

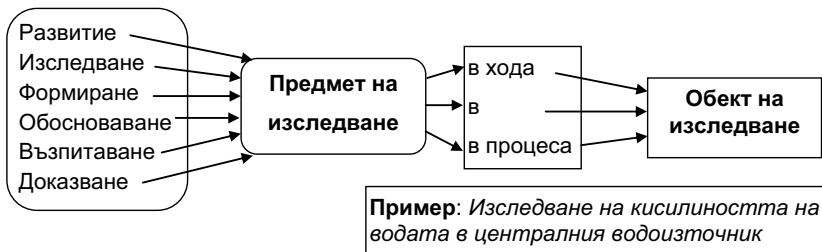
- темата не трябва да е много сложна, ако по нея няма предварителна яснота и извършен обем работа;
- темата да е актуална, да има търсене, но да не е много проблемна и да не предизвиква не нужни спорове;
- темата не трябва да е активно обсъждана в пресата, т.е. да изисква незабавно решение, тъй като такава тема може да се окаже, че е решена преди защитата от друг;

- темата не трябва да е не еднозначна, която има свои защитници и противници.

Темата на изследване е обект на изучаване, в определен аспект, характерен за дадена научна област, тя "указва предмета на изследване, а ключовата дума или словосъчетание в темата указва нейния обект на изследване".

Практически стъпки – прийоми, помагачи самостоятелно да изберем тема на дисертационното изследване:

- аналитичен обзор на достиженията в дадената научна област;
- избор на вече разработена тема, но с използване на нови или усъвършенствани методи на изследване, които ще позволят да се разширят и задълбочат известните знания за обекта и предмета на изследване, а така също да се проверят и доразвият;
- запознаване с най-новите резултати от изследвания в научната област, а така също в близки научни области и формулиране на темата на основата на анализа на актуален проблем;
- теоретическо обобщение на съществуващите изследвания, практическите резултати в критико-аналитически и описателни материали;
- отправени моменти при формулиране на темата могат да бъдат по-рано издигнати хипотези в научната област, които се нуждаят от уточнение, проверка и доказателство;
- търсене и формулиране на тема за дисертационно изследване може открие и в условия на научно-творческо общуване на начинаещия учен с компетентни специалисти в дадената научна област.

Алгоритъм за формулиране на темата на дисертацията

Темата на дисертационната работа **не се мени** по време на разработването ѝ, за разлика от заглавието, което може да се променя. Работата по заглавието започва още с определяне на темата на изследването, но на окончателен вариант докторанта (изследователя) се спира едва преди отпечатването ѝ. През цялото останало време има работно заглавие, което непрекъснато се уточнява.

Изисквания към формулировката на заглавието. Формулировката на сполучливо заглавие има много голямо значение за цялата дисертация. То привлича вниманието на читателя, по него той взема решение за четене. Затова към него се отправят доста **изисквания**:

- да е изразително и оригинално, да засяга само същността на темата, да е пределно кратко и просто по конструкция;

- заглавието трябва да е максимално информативно – да дава представа за съдържанието на дисертацията, за основната идея, по възможност и за приноса на автора;
- не се препоръчва в него да има формули, цифри, съкращения, многословни, трудни за разчитане думи или изписани с латиница имена;
- заглавието трябва да е кратко и да дава информация за обекта и предмета (ново знание) на изследването;
- да не излиза извън рамките на научната специалност.

Етапи на работа над проект за дисертационно изследване		
Проблем на изследването	Защо ?	Актуалност на проблема
Цел на изследването	С каква цел?	Целеполагане
Задачи на изследването	Какво да се прави?	Формулиране на задачите
Методи и начини на изследване	Как да се проведе изследването?	Разработване и обосноваване на елементите на експерименталната методика за изследване
Създаване на продукт	Как да създадем нови резултати?	Търсене на информация за създаване на нови резултати
Резултат	Какво е получено?	Нови резултати, представляващи приноси за теорията и практиката

В наименованието на темата обикновено присъства:

- "ъгълът на изследването", с други думи, насоченост на работата: решение на задачите, разработката, обосноваване, повишаване на ефективността, усъвършенстване, оптимизация, намаляване на разходите и т.н.;
- обектът на изследване;
- предметът на изследване.

Помощ във формулировката на темата може да окаже дадената по-долу

НАСОЧЕНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> ● Решение на задачи ● Разработка ● Оптимизация ● Обосноваване ● Подобряване ● Повишаване ◆ Технологии ◆ Теория ◆ Устройство ◆ Метод ◆ Процес ◆ Явление
ОБЕКТ НА ИЗСЛЕДВАНЕ	
ПРЕДМЕТ НА ИЗСЛЕДВАНЕ	<ul style="list-style-type: none"> ■ свойства ■ показатели ■ условия ■ фактори

обобщена структура:

Не допустимо е в наименованието на темата да има думи от вида: "Въпроси", "Проблеми", "Изучаване", "Научни основи" и т.н. поради неопределеността на крайния резултат. Не е известно, в каква степен се разрешава проблема или с какво завършва изучаването, изследването. Накрая, за какви ненаучни основи може да става дума в дисертация, защо те не са научни.

За да отстраните затрудненията при избора на темата на дисертацията се обърнете към научния ръководител. Освен това, опитайте следните варианти на

справяне с проблема:

- целесъобразно е да се обърнете към каталозите за защитени дисертации;
- обърнете внимание на близки, тангиращи до темата научни области на знанието и може да намерите такива теми, които са забравени от едната и от другата област на знанието, но имат определен изследователски интерес;
- голямо значение има методологическият ракурс на разглеждания проблем. Смяната на ракурса, новият ъгъл на гледната точка – това е вече нова тема и първа по рода си работа;
- полезно може да се окаже разглеждането на периодичните списания, специалните издания и се опитайте да изследвате даден проблем с други методи и средства.

По темата на дисертацията трябва да се види, че работата е актуална, нова, има научно и практическо значение. Това не е така просто, както може би изглежда на пръв поглед. Вие трябва да определите актуалността на темата, научната новост на Вашите положения, тяхната теоретическа и практическа значимост.

- научната новост приложена към самата дисертация е признак, наличието на който дава на автора право да използва понятието “за първи път” при характеризирание на получените от него резултати и проведеното изследване, като цяло. Такава новост в дисертацията за Доктор по... може да бъде използването на нов методологически подход за дадената тема;

- актуалността на темата предполага, че вашето изследване е по тема която съответства на съвременното състояние на науката и има реална потребност от провеждане на конкретното изследване;

- практическата значимост на дисертацията се определя от характера на изследването. Дисертациите с теоретически и методологически характер претежават опосредствена практическа значимост, отколкото работите с методически или практически характер. Ако дисертацията има методологически характер, то нейната практическа значимост може да се прояви в публикуване на основните резултати научни статии, монографии, учебници; наличието на авторски свидетелства, в участие в национални и регионални програми за развитие на един или друг отрасъл; използване на резултатите при подготовката на нови нормативни и методически документи. Ако дисертацията има методически характер, то нейната практическа значимост може да се прояви в хода на провеждане на даден експеримент; в усъвършенстването на някакъв механизъм на работа или форма на организация и т.н. Във формулировката на темата трябва да се изрази решаваната научна задача (проблем), отразяваща същността на разглеждания проблем, завършеност на работата, нейната цел и крайните резултати. Не се препоръчва формулировката на темата да започва с думите “Изучаване...” “Усъвършенстване...”; “Повишаване...”; “Изследване...”; “Достигане на...”; “Проблем,...”; “Изучаване на процеса...”; Материали към изучаване на ...”; “Някои въпроси на...”; “Към въпроса на ...”; “Изследване на някои направления за ...” и други. В тези теми на се отразява в необходимата степен разглеждания проблем, завършеността на работата, не се виждат крайните резултати и не е достатъчно ясно определена целта ѝ. Наименованието на темата трябва ясно да информира за същността на тематиката и резултатите от проведеното изследване. При формулиране на наименованието на главите и параграфите, следва да се обърне внимание на необходимостта от използване на ключови

термини от названието на работата.

Примери на теми, които много или малко отговарят на предявените изисквания, могат да се формулират по следния начин: "Разработване на начин (модел, методика, система, комплекс, структура, форма на организация, технология, устрой-ство и т.н.); «Обосноваване на начин (направление, методи, възможности и т.н.) за повишаване на ефективността (усъвършенстването, развитието) на...», или «Обосноваване на препо-ръки за рационализиране на ...»; "Теоретическо обобщение и решаване на проблема (задачи) на развитие на научните основи ...»; «Оптимизация (интенсификация на ...»; «Методи за усъвършенстване...» и др.

Следователно, не трябва да се допускат в заглавията на дисертациите:

а) **неопределени формулировки**: "Някои задачи...", "Анализ на някои въпроси...", "Изследване на някои свойства на...", "Някои въпроси на лесоустройството в..." и т.н.;

б) **щампи от вида**: "Към въпроса...", "Материали към изучаването на ..." "Решение на...", "Оптимизация на...";

в) **думи и термини, подчертаващи приложен характер на дисертационното изследване**: "Изучаване на ...", "Измерване на...".

За да бъде заглавието кратко и подчертано, думите "Изследване", "Метод" и т.н. трябва да се допълнят с определени термини, повишаващи точността на заглавието, например "Експериментално и аналитично изследване на ..."; "Изследване и оптимизиране ...".

Някои учени смятат, че при формулиране на темата на дисертационното изследване не трябва да започва с думите "Проблем", "Изучаване", "Проучване", "Изследване", "Усъвършенстване", тъй като това са неща, които са задължителни в хода на работата и без тях е невъзможно да се проведе успешно никакво изследване.

Мнението ми по въпроса е: Ако темата е "Изменчивост на бора в Родопите", то такова заглавие може да бъде заглавие на книга, обзорна статия или лекция, които са разработени от автора въз основа на свои и чужди резултати от изследване или само въз основа на чужди резултати. Докато темата "Изследване на изменчивостта на бора в Родопите" показва, че изследването е проведено от автора, т.е. че резултатите са дело на автора.

Друг пример. Ако темата е «Методология на ремонта на машините» се вижда, че в наименованието няма действието, което трябва да се свърши, за да се изпълни дисертационната работа. Тази тема може да бъде наименование на книга, монография, статия, доклад и т.н. За да стане наименование на тема на докторска дисертация е необходимо да има глаголи от вида: да се разработи; да се създаде; да се изгради; да се подобри; да се оцени; да се обоснове; да се оптимизира; да се моделира и т.н.

Някои учени предлагат да се използват базисни понятия от вида: "Глобализация", "Икономически ръст", "Управление", "Ефективност", "Качество", "Икономика", "Организация", "Производителност" и т.н.

Например "Ефективност на привличане на чуждестранни инвестиции в икономиката"; "Качество на технологичните процеси в...".

1. Окончателното наименование (заглавие) може да се уточни и след завършване на изследването.

2. В съдържанието на наименованието на темата на дисертацията не трябва да има повече от 5 – 7 думи.

3. В наименованието на темата трябва да се съдържат елементи от целта, обекта и предмета на комплексното научно изследване.

Запомнете! Редакция на наименованието на темата, която не променя целта, обекта и предмета на изследването не води до промяна на темата.

Актуалността на темата може да се състои, например, в необходимостта да се получат нови данни; необходимостта да се проверят нови методики и т. н. Актуалността на темата винаги се обосновава с отчитане на практическата необходимост от разрешаването на поставения въпрос (проблем).

Литература:

1. Колесникова Н. От конспекта к дисертации. -М., 2003
2. Тасев Г. Как се разработва дисертация. -С., 2011
3. Тасев Г., Д. Георгиева, С. Ковачева Как се разработва дисертация. -С., 2008
4. Тасев Г., К. Георгиева Как се разработва дисертация?, С., 2016
5. Белоев Хр., Г. Тасев Наръчник на докторанта, Част 2, Русе, 2008
6. Тасев Г., К. Георгиева Справочник на младия учен. -С., 2016
7. Тасев Г., К. Георгиева Справочник на докторанта. -С., 2016